

ДЕРЖАВНА НАВЧАЛЬНО-НАУКОВА УСТАНОВА
“АКАДЕМІЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ”
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ФІНАНСОВИЙ ІНСТИТУТ

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ТА БЮДЖЕТНО- ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ НА 2010–2014 РОКИ

м. Київ, 17–18 травня 2012 р.

Редакційна колегія:

чл.-кор. НАН України, д. е. н., професор Т. І. Єфименко (голова);
чл.-кор. НАН України, д. е. н., професор О. С. Власюк (заступник голови); д. е. н.,
професор С. А. Лондар (заступник голови); к. е. н., доцент С. С. Гасанов (заступник
голови); к. е. н., професор Г. О. П'ятаченко (заступник голови); д. е. н., професор
Л. Г. Ловінська; д. е. н., професор А. М. Соколовська; к. е. н., доцент Л. А. Гайдук;
к. е. н., доцент Я. В. Котляревський; д. е. н., професор В. П. Кудряшов; д. н. д. у., доцент
О. М. Іваницька; к. е. н., доцент В. Ю. Лісіна; д. е. н., с. н. с. О. О. Любіч; д. е. н., доцент
К. В. Павлюк; д. е. н., професор В. А. Плєскач; д. е. н., доцент Л. Г. Шемаєва

Рекомендовано до друку Вченою радою

Державної навчально-наукової установи "Академія фінансового управління"
(Протокол № 4 від 21 червня 2012 р.)

Актуальні питання фінансової та бюджетно-податкової політики в кон-
А43 тексті реалізації Програми економічних реформ на 2010–2014 роки: наук.-практ.
конф., м. Київ, 17–18 трав. 2012 р. / редкол.: Т. І. Єфименко (голова) [та ін.] – К.:
ДННУ "Акад. фін. управління", 2012. – 556 с.

ISBN 978-966-2380-35-4

Наукове видання містить праці науковців, докторантів та аспірантів Науково-дослідного фінансового інституту ДННУ "Академія фінансового управління" та інших учасників науково-практичної конференції "Актуальні питання фінансової та бюджетно-податкової політики в контексті реалізації Програми економічних реформ на 2010–2014 роки", що проходила 17–18 травня 2012 р. у м. Києві. Розглянуто бюджетно-податкову політику в контексті реалізації економічних реформ, середньострокове бюджетне планування і прогнозування, тенденції розвитку міжнародного й вітчизняного фінансового ринку, бухгалтерського обліку, фінансової звітності, державного контролю та аудиту.

Для науковців, спеціалістів, докторантів, аспірантів та студентів.

ББК 65.9(4УКР)261я43+
+65.261я43

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори несуть відповідальність за достовірність та повноту викладу матеріалу, що публікується.

Матеріали, надруковані у виданні, є власністю ДННУ "Академія фінансового управління" і не можуть бути відтворені у будь-якій формі без письмового дозволу видавця.

© Автори, 2012

© ДННУ "Академія фінансового
управління", 2012

ISBN 978-966-2380-35-4

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

<i>Єфименко Т. І.</i> Роль фінансової науки в реформуванні економіки України	10
<i>Власюк О. С.</i> Розвиток фінансової системи України у 2012 році: ризики і перспективи	28
<i>Колосова В. П.</i> Актуальні питання взаємодії України з міжнародними фінансовими організаціями	34
<i>Лондар С. Л.</i> Міжнародний досвід формування середньострокової бюджетної політики	36
<i>Любіч О. О., Сисоєва Т. П.</i> Удосконалення інструментів забезпечення фінансової стабільності як завдання координації бюджетно-податкової та грошово-кредитної політики в умовах кризи	40
<i>Плескач В. Л.</i> ІТ-рішення аналізу та прогнозування макропоказників при розробленні стратегії соціально-економічного розвитку.	47

СЕКЦІЯ І

БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ

<i>Балакін Р. Л.</i> Індикатори стійкості державних фінансів та їх моніторинг у країнах – членах Європейського Союзу	55
<i>Баранник Л. Б.</i> Актуальні питання бюджетної політики фінансового забезпечення соціального захисту населення в Україні.	62
<i>Бевзюк Н. А.</i> Проблеми фінансового забезпечення інноваційної діяльності в Україні	69
<i>Веденєв Є. Є.</i> Тенденції митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності	75

<i>Вознесенська С. І.</i> Державні видатки розвитку як інструмент реалізації економічних реформ	80
<i>Волосенко Т. А.</i> Аналіз динаміки головних індикаторів стійкості державних фінансів України	85
<i>Волощук Р. Є.</i> Теоретичні аспекти адміністрування податків	89
<i>Горбатенко О. А.</i> Підвищення ефективності функціонування державних акціонерних товариств в Україні	95
<i>Грановська І. В.</i> Призначення та складові елементи бюджетного механізму	99
<i>Григоров Є. В.</i> Збалансованість бюджету як основа концепції ефективної бюджетної політики	105
<i>Дишлева А. М.</i> Бюджетно-податкові інструменти стимулювання зайнятості населення в рамках реалізації антикризової політики держави.	109
<i>Дроздюк О. С.</i> Напрями та шляхи підвищення фіскальної ефективності акцизного оподаткування в Україні.	114
<i>Дьяченко Я. Я.</i> Джерела зростання фіскального простору в системі забезпечення фінансової безпеки України.	118
<i>Жебчук Л. Л.</i> Шляхи розвитку податку на доходи фізичних осіб в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду.	124
<i>Жидяк О. Р.</i> Фінансовий механізм розвитку аграрної сфери: теоретичний аспект	128
<i>Івасюк І. Я.</i> Напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення податкової системи України в контексті реалізації Програми економічних реформ на 2010–2014 роки.	134
<i>Камінська О. С.</i> Зарубіжний досвід критеріїв надання адресної соціальної допомоги малозабезпеченим верствам населення . . .	143
<i>Князькова В. Я.</i> Спрощена система оподаткування суб'єктів малого бізнесу: вітчизняний та зарубіжний досвід.	147
<i>Костриця Д. П.</i> Особливості здійснення бюджетної політики у Китаї.	152
<i>Котляревський Я. В., Романов І. В.</i> Управління змінами в контексті розвитку	158
<i>Кошкіна М. О.</i> Ефективність витрат на охорону здоров'я у світлі продуктивності медичних послуг.	164

<i>Кошук Т. В.</i> Новітні фіскально орієнтовані податкові реформи у країнах Європейського Союзу.	169
<i>Кудряшов В. П.</i> Стійкість державних фінансів та механізми її забезпечення.	174
<i>Кушнір І. В.</i> Світовий досвід бюджетної підтримки АПК в умовах глобалізації економіки.	182
<i>Лінкіна К. А.</i> Сучасні підходи до фінансування національних проєктів у сфері розвитку енергетики.	187
<i>Лісіна В. Ю.</i> Питання фінансової та бюджетно-податкової політики як фактор сприяння легалізації економічної діяльності	193
<i>Ломейко Ю. А.</i> Удосконалення системи митних платежів у рамках реалізації Програми економічних реформ на 2010–2014 роки . . .	197
<i>Лопатинська Л. А., Карасенко В. О.</i> Соціальна політика на сучасному етапі та її проблеми.	204
<i>Лубковський С. А.</i> Засади гармонізації прибуткового оподаткування. . .	209
<i>Мамчур В. В.</i> Фінансове забезпечення розвитку науки в Україні . . .	211
<i>Мельникова Л. О.</i> Розвиток оподаткування прибутку підприємств в Україні в довгостроковій перспективі	216
<i>Москаль І. І.</i> Перспективні напрями стимулювання інвестиційної діяльності в Україні	221
<i>Олейнікова Л. Г.</i> Напрями модернізації системи оподаткування в Україні з метою підвищення конкурентоспроможності держави	228
<i>Олієвська М. Г.</i> Державне фінансування відтворення людського капіталу	234
<i>Павлюк К. В.</i> Бюджетна політика в соціальній сфері	239
<i>Поляков О. Й.</i> Шляхи подальшого реформування податкової системи України в умовах конкурентного середовища	242
<i>Прошкуратов О. М.</i> Деякі питання здійснення державно-приватного партнерства Міністерством надзвичайних ситуацій України . . .	247
<i>Пукач О. О.</i> Розподіл повноважень між рівнями державної влади в забезпеченні населення суспільними послугами	249
<i>Розворська В. Л.</i> Адресність соціальної підтримки як чинник подолання бідності.	256

<i>Савчук Н. В.</i> Бюджетна політика розвинутих країн як чинник соціалізації економічного розвитку у XX–XXI століттях	259
<i>Сур'як А. В.</i> Державно-приватне партнерство як форма взаємодії держави та бізнесу	262
<i>Тимошенко М. В.</i> Бюджетна політика та економічне зростання	265
<i>Франчук Т. М.</i> Інвестиційна політика в сучасних умовах трансформаційних перетворень економіки	269
<i>Фурсов М. А.</i> Формування механізмів стійкості державних фінансів	276
<i>Цицик Р. В.</i> Механізми бюджетного забезпечення реалізації економічних реформ в Україні	284
<i>Шемаєва Л. Г., Чернюк О. С.</i> Оцінка фінансової безпеки сектору державних фінансів України	293
<i>Шишко О. В.</i> Підходи до упорядкування умов здійснення місцевих запозичень	296
<i>Юрків Н. Я.</i> Економічний механізм безпеки підприємництва в секторальному аспекті	301

СЕКЦІЯ II

СЕРЕДНЬОСТРОКОВЕ БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ

<i>Башко В. Й.</i> Середньострокове планування основних показників фінансової політики в Україні на 2012–2014 роки	305
<i>Вовк К. П.</i> Проблеми обслуговування державного боргу та шляхи їх вирішення	311
<i>Дудник О. І.</i> Теоретичні підходи до впровадження середньострокового планування і прогнозування показників місцевих бюджетів	316
<i>Ковалів І. Р.</i> Перспективи розвитку системи управління державними фінансами засобами інноваційних технологій	321
<i>Козоріз А. В.</i> Середньострокове планування і прогнозування як інструмент забезпечення збалансованості державних фінансів	324

<i>Корнієнко Н. М.</i> Зарубіжний досвід застосування програмно-цільового методу планування бюджетних видатків	329
<i>Пилипенко Л. П.</i> Середньострокове бюджетне планування в Україні	334
<i>Попов І. В.</i> Особливості та проблемні аспекти боргової моделі України	341
<i>Придня Р. О.</i> Моделювання доходів зведеного бюджету України	346
<i>Солодка О. О.</i> ІТ-технології біржової торгівлі	352
<i>Футерко О. І.</i> Бюджетний дефіцит як фактор бюджетної безпеки держави.	358
<i>Шиманська О. А.</i> Середньострокове бюджетне планування в контексті реалізації програми економічних реформ	364
<i>Яцишин А. Ю.</i> Побудова сховища даних для інформаційно-аналітичної системи “Прозорий бюджет”	370
<i>Яцишин Ю. В.</i> Концептуальна архітектура інформаційно-аналітичної системи “Прозорий бюджет”	373

СЕКЦІЯ III

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО Й ВІТЧИЗНЯНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

<i>Базиліук Я. Б., Венцовський Д. Ю., Лапко О. С.</i> Криза Єврозони та її наслідки для України	378
<i>Базиліук Я. Б., Венцовський Д. Ю., Лапко О. С.</i> Про роль міжнародних фінансових організацій у сучасних міжнародних фінансових відносинах	385
<i>Бондарчук А. В.</i> Сучасний стан та перспективи розвитку внутрішнього ринку державних цінних паперів в Україні	392
<i>Гайдук Л. А.</i> Інноваційні інструменти фінансового ринку України. . .	398
<i>Галуган Н. В.</i> “Замкнене коло” українського фондового ринку	402
<i>Городніченко Ю. В.</i> Тенденції розвитку та функціонування фондового ринку.	407

<i>Денисенко О. М.</i> Досвід Польщі в розбудові фондового ринку як джерела фінансування розвитку власної економіки	412
<i>Денисенко О. П.</i> Функції венчурного капіталу та їх значення для економіки країни.	416
<i>Деревко О. С.</i> Банківська система України: особливості післякризового відновлення	421
<i>Іваницька О. М.</i> Фінансові чинники забезпечення економічного зростання України	426
<i>Кончаковська Е. О.</i> Аналіз і тенденції розвитку іноземних інвестицій різних країн світу	430
<i>Литвинчук А. О.</i> Інновації як інструмент превенції фінансової кризи та забезпечення стійкого економічного розвитку.	434
<i>Лондар О. С.</i> Методологічні аспекти термінології бюджетного дефіциту в Європейському Союзі та Україні	437
<i>Максименко К. О.</i> Міжнародне співробітництво України у сучасних умовах	441
<i>Мусатова Т. А.</i> Міжнародний досвід розвитку ринку страхових послуг	447
<i>Сінельнік В. В.</i> Удосконалення форм звітності страхових компаній у контексті запровадження пруденційного нагляду за страховою діяльністю в Україні	454
<i>Скибун О. А.</i> Теоретичні основи інвестиційної діяльності страхових компаній.	458
<i>Терещенко Г. М.</i> Перспективи розвитку інститутів спільного інвестування в Україні	463
<i>Топчій Ю. В.</i> Розвиток бюро кредитних історій в Україні	469
<i>Цуприк О. І.</i> Оцінка діяльності недержавних пенсійних фондів України	473
<i>Шірінян Л. В.</i> Європейський досвід фінансового регулювання ринку страхових послуг у сучасних умовах	479
<i>Штиль І. В.</i> Перспективні напрями вдосконалення діяльності кредитних спілок в Україні	483
<i>Яковенко С. М.</i> Нормативно-правове забезпечення обігу фінансових інструментів іпотечного ринку.	490

СЕКЦІЯ IV

**ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ,
ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ, ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ
ТА АУДИТУ**

<i>Кравченко Ю. П.</i> Інспектування діяльності бюджетних установ: ризикоорієнтований підхід	497
<i>Очеретна М. Ю.</i> Роль фінансової звітності суб'єктів господарювання в забезпеченні конкурентних переваг на фінансовому ринку . . .	503
<i>Поплевічева Н. Г.</i> Державний фінансовий контроль та аудит у контексті детінізації бюджетних фінансових ресурсів	511
<i>Свистун О. І.</i> Удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні	519
<i>Чумакова І. Ю.</i> Актуальні питання діяльності аудиторів та Міністерства фінансів України як суб'єктів фінансового моніторингу	526
<i>Шепетяк О. Т.</i> Державний фінансовий контроль та оцінка бюджетних програм	533
<i>Шестакова О. О.</i> Роль внутрішнього аудиту в контексті запровадження європейської моделі ДВФК в Україні	538
<i>Шульга Н. В.</i> Роль фінансового моніторингу в боротьбі з тіньовою економікою України	543
<i>Автори</i>	548

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО Й ВІТЧИЗНЯНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Я. Б. Базиліук, Д. Ю. Венцковський, О. С. Лапко

КРИЗА ЄВРОЗОНИ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Фінансова криза Єврозони ідентифікується провідними міжнародними експертами, насамперед МВФ, аналітичними установами ОЕСР та Світового банку як найбільша потенційна загроза для глобального фінансового та економічного одужання. *Країни Єврозони стикнулись щонайменше з чотирма ключовими викликами:*

- *Бюджетно-боргові проблеми.*

Є серйозне занепокоєння рівнем державного боргу так званих периферійних країн Єврозони і можливими їхніми дефолтами. Крім Греції, яка реструктуризувала свій борг, особливо небезпечна ситуація складається в Італії: у 2012 р. її державний борг сягне близько 2,8 трлн дол. США, що більше сукупного боргу Іспанії, Португалії, Греції й Ірландії та в чотири рази більше Європейських механізмів фінансової допомоги.

- *Слабкість європейського банківського сектору.*

У деяких європейських країнах побоювання кризи призвело до масового відпливу вкладень з банків, а також переливання коштів у країни зі стабільнішою ситуацією у фінансовій системі. Крім того, деякі банки зазнають труднощів при залученні коштів з приватних ринків капіталу. Європейська банківська система як один з основних власників суверенних боргових паперів периферійних країн ЄС не володіє необхідним капіталом для абсорбції можливих втрат у випадку дефолту. За даними ЕВА, європейські банки потребують 152 млрд дол. США додаткового капіталу для таких цілей.

- *Економічна рецесія та високий рівень безробіття в окремих країнах Єврозони.*

У січні 2012 р. МВФ знизив прогноз зростання Єврозони до 0,5 %. ОЕСР прогнозує рецесію в Греції, Португалії й Італії в 2012 р. Особливо високий рівень безробіття прогнозується у 2012 р. у країнах периферії Єврозони: 18,5 % у Греції та 23,6 % в Іспанії. Безробіття серед молоді становитиме близько 50 %. Крім того, прогнозується зменшення зростання економіки Німеччини з 3 % ВВП у 2011 р. до 0,3 % ВВП у 2012 р., а Франції – з 1,6 % ВВП у 2011 р. до 0,2 % ВВП у 2012 р.

- *Перманентні торговельні дисбаланси всередині Єврозони.*

Ключові країни Єврозони, включаючи Німеччину, реалізовували політику, спрямовану на збільшення економічної конкурентоспроможності через зниження виробничих витрат та уповільнення зростання зарплат для збільшення експорту. Водночас країни периферії Єврозони мали значно більші виробничі витрати через негнучкий ринок праці, витратні пенсійні програми й наявність бар'єрів для конкуренції. Таким чином, *ключові країни ЄС накопичували торговельні профіцити, тоді як периферія зазнавала постійних торговельних дефіцитів. Дисбаланси супроводжувалися кредитуванням сильними економіками слабких, що призводило до накопичування боргів останніми.* Дотепер незрозумілим є механізм корекції такого дисбалансу, адже коригування валютного курсу неможливе.

При цьому позитивно слід оцінити політичні кроки та ініціативи на рівні керівництва держав Єврозони, а також ЄС у подоланні дисбалансів та розв'язань фінансових проблем. Схвально можна оцінити й дії з довгострокового рефінансування Європейського центрального банку у грудні 2011 р. та лютому 2012 р., які заспокоїли ринки. Разом із тим *на порядку денному залишились ключові ризики та політичні питання.*

Фактично керівництво держав Єврозони сфокусовано на питаннях, актуальних і для України: як “перезавантажити” економічне зростання в умовах проведення непопулярних заощад-

ливих соціальних реформ; яким чином перевести грецький борг у помірний тренд; як скоригувати наявні дисбаланси в Єврозоні.

Криза Єврозони містить вагомі ризики для економіки України, які зокрема проявляються у: впливі на українську економіку; зниженні стабілізуючої ролі МВФ для України внаслідок пріоритетної допомоги Фонду європейським країнам; а також гальмуванні темпів європейської інтеграції України та двостороннього співробітництва.

Вплив на українську економіку. Українсько-європейське співробітництво ґрунтується на вагомому торговельному потенціалі, який історично забезпечує значну частку зовнішньоторговельного обороту України: від 34,5 % у 2006 р. (28,1 млрд дол. США) до 25,7 % у 2011 р. (38,4 млрд дол. США). Відновлення обсягу товарообороту в 38,4 млрд євро засвідчує перспективність розвитку двостороннього фінансового співробітництва (рисунок). Ескалація кризи в Єврозоні посилює вразливість двосторонніх торговельних відносин і несе для України загрози

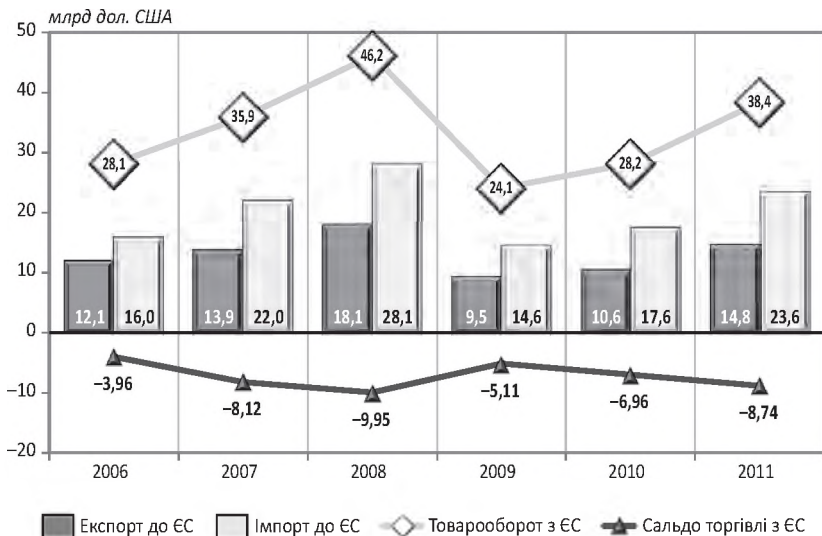

Рисунок. Динаміка зовнішньоторговельного обороту
України та ЄС

скорочення експортних поставок та утворення ще більшого від'ємного торговельного сальдо.

Криза Єврозони може поширюватись на українську економіку через значну кількість різних каналів, одним з яких є *фінансова система, насамперед фінансові інституції Єврозони*.

По-перше, останніми роками у вітчизняному банківському секторі суттєво розширилася присутність іноземного капіталу. Зокрема, зі 175 комерційних банків, які мали ліцензію НБУ на початок 2012 р., третину становили банки з іноземним капіталом, тоді як на початок 2007 р. вони становили лише п'яту частину. При цьому кількісні зіставлення не відображають фактичного впливу іноземного капіталу на функціонування банківської системи України з огляду на такі чинники:

- *істотна роль банків з іноземним капіталом у формуванні сукупного капіталу вітчизняної банківської системи*. Комерційними банками з іноземним капіталом сформовано 51 % сукупного статутного капіталу та 60 % сукупних пасивів вітчизняної банківської системи;
- *переважання банків з іноземним капіталом у формуванні сукупних активів банківської системи*. 60 % сукупних активів банківської системи України формують банки з іноземним капіталом, причому на ці банки припадає 69 % сукупних активів в іноземній валюті;
- *домінування банків з іноземним капіталом у кредитуванні в Україні*. Банками з іноземним капіталом видано 64 % сукупних кредитів в Україні, зокрема 75 % валютних кредитів;
- *вагома роль банків з іноземним капіталом у накопиченні сукупних зобов'язань банківської системи*. Банками з іноземним капіталом сформовано 62 % сукупних зобов'язань, зокрема 70 % валютних зобов'язань. Також слід зауважити, що 58 % коштів юридичних осіб та 64 % коштів фізичних осіб перебувають у банках з іноземним капіталом.

Вітчизняна банківська система залишається достатньо закритою для розвитку інтеграційних процесів, номінально демонструючи високий рівень проникнення іноземного капіталу. Йдеться про високу роль у банківській системі квазііноземного

капіталу, сформованого за рахунок широкого використання офшорних механізмів. Так, 12 банків з іноземним капіталом мають у структурі власників компанії з Кіпру. Це, зокрема, такі системоутворюючі банки, як “Приватбанк”, “Альфа-Банк”, “Кредитпромбанк” тощо. Таким чином, можна зробити серйозну корекцію щодо реального проникнення іноземного капіталу в банківський сектор України.

По-друге, особливості сучасного перебігу кризи Єврозони виявили вузькі місця також європейського банківського сектору. Насамперед вони криються у слабкій капіталізації, що засвідчено стрес-тестуванням на основі параметрів Базеля III.

Крім того, потрібно враховувати диспаритет між європейським та українським банківськими секторами. Європейський банківський сектор спирається на підтримку Європейського центрального банку, який підтримує економічне зростання та довіру інвесторів через поліпшення умов довгострокового фінансування банків, утримує низьку процентну ставку та забезпечує ключовим країнам кількісне пом’якшення. До цього потрібно зарахувати і можливості підтримки з боку Європейського фінансового механізму стабілізації та вже постійно діючого Європейського механізму стабільності.

Для українського банківського сектору не існує таких масштабних загроз, але й немає таких механізмів порятунку. Тому ймовірність конвертації ризиків європейського банківського сектору в національний банківський сектор є достатньо високою, що потрібно враховувати за наявних фінансових проблем Єврозони.

Зниження стабілізуючої ролі МВФ для України внаслідок пріоритетної допомоги Фонду європейським країнам. Значна участь МВФ у розв’язанні фінансових проблем Єврозони суттєво звужує його можливості в допомозі таким країнам, як Україна, адже за пріоритетністю в його діяльності вона суттєво поступається європейським країнам. Така ситуація не може не турбувати, оскільки співробітництво з МВФ є критично важливим для нашої країни на сучасному етапі.

Безпрецедентність ситуації, коли розвинуті країни опинилися на межі дефолту, призвела до зміни у політиці *ключових*

міжнародних фінансових організацій, насамперед МВФ, який створювався і використовувався раніше як механізм порятунку країн, що розвиваються. Порятунок країн Єврозони вимагав від МВФ значного збільшення виділення коштів на відповідні програми. І хоча на теперішньому етапі коштів МВФ достатньо для адекватного реагування на ситуацію в Греції, Ірландії і Португалії, очевидно, що у разі аналогічної фінансової допомоги Іспанії або Італії МВФ потребуватиме значного розширення наявних ресурсів (на 2 лютого 2012 р. його можливості з кредитування дорівнювали 392 млрд дол. США).

Гальмування темпів європейської інтеграції України та двостороннього співробітництва. Україна розглядає співпрацю з ЄС як важливу ланку протистояння глобальним викликам. При цьому криза Єврозони містить суттєвий виклик – фокусування на внутрішніх проблемах ЄС, а відповідно – зниження швидкості інтеграції, скорочення програм допомоги та співробітництва.

Україні потрібно розвивати конструктивне співробітництво з країнами Єврозони, *враховуючи ризики перебігу в ній сучасної фінансової кризи.*

Конструктивному співробітництву на шляху подолання кризових процесів має відповідати поглиблення консультацій за участю фінансових європейських експертів, в яких повинні визначатися ключові пріоритети співробітництва та “чутливі” аспекти. Це необхідно для інституціоналізації діалогу української влади з європейськими партнерами та створення прозорої платформи для вирішення суперечливих питань фінансового співробітництва, які можуть виникнути під час розгортання кризових процесів.

Для України на порядку денному має постати обґрунтована стратегія впровадження регуляторних заходів щодо посилення фінансової дисципліни та забезпечення прозорості діяльності банків: як національних, так і з європейським капіталом. Крім того, доцільно розглянути можливість імплементації на сучасному етапі окремих положень ризик-менеджменту, передбачених Базельською угодою.

Слід підвищити якість моніторингу припливу спекулятивного іноземного капіталу в Україну, зокрема з Кіпру. В її основу варто покласти вдосконалення методології визначення фінансових ризиків, уточнення показників фінансової безпеки та оперативне врахування тенденцій міжнародного кредитного ринку. Удосконалення механізмів оподаткування фінансової сфери дасть змогу знизити спекулятивну привабливість українського фінансового ринку та, зокрема, банківського сектору.

Важливим є також моніторинг нових законодавчих ініціатив ЄС у сфері посилення регулювання спекулятивних фінансових операцій, на основі якого необхідно оперативно адаптувати відповідне національне законодавство України.

Разом з тим ключову роль у подоланні кризових явищ має відіграти зміцнення конкурентних позицій національного фінансового сектору, без посилення якого втрачаються можливості протистояння фінансовій кризі Єврозони.